

Dudy a budoucnost?

Záleží jen na nás

Kdo si váží minulosti, má naději na hodnotnou budoucnost

„Všecko zmizí! Dudy v krátké době upadnou v zapomenutí. Dudy budou jen okrasou závěsů a zátiší v salonech a v uměleckých atelierech. Budou ukazovány jako prostý, bývalý, vyhynulý, nyní již naprosto umlklý nástroj v museích a ve sbírkách starožitností. Jsem upřímným ctitelem dudácké muziky, protože studie vedly mě ku přesvědčení, jak netušený a jak nedocenený význam měly dudy při rázu a vývoji národních písní a lidové hudby, lidových tanců.

Ze sousedního hostince, z tanečního sálu divoce rachotí od večera do nočního ticha skřek a rozladěný, odporný zlozvuk moderní hudby taneční...

Sedím tu sám, maje před sebou starodávné dudy s kozlíkem, udiveně poslouchajícím protivná nesmyslnosti muziky, kde každý nástroj hraje svou písničku »co je mi do toho«... Moje zlaté dudy, můj kozlíku osiřelý, já vás již nezachráním a neubráním, ale na věčnou památku přece jen zachovám jako theoretik i praktický znalec vaší hudby všecko, co poučí naše potomky, kterým ještě snad v řadách bude bušiti české srdce a hlava jejich nepozbude v cizáckém ovzduší všech -ismů smyslu pro českost i v písních a v hudbě lidové, poučí věky budoucí, co jste vlastně byly a co jste znamenaly v životě lidu československého, než vás odhodili do starého haraburdí.

Až potud' vynacházejí se v Prácheňském kraji výborní dudáci; ale nebožátka! v malé jsou vážnosti; nebo již nenajdeme ani ves, kde by ještě dudy v hospodě hučely. Ted' jsou dudy počteny za tu nejsprostší muziku, a v každé vesnici slyšíme jen o panské hudbě. Ale nezoufejte si, ubozí dudáci, nebo již se ten čas blíží, že zase budete vzácní; že si zase sedlák, když panskou muziku zaplatit moci nebude, při vás jen poskočí, a rád bude, když při vás na láci obilí a na robotu zapomene. Mějte tedy dobrou naději! “

Čeněk Zíbrt: Jak se kdy v Čechách tancovalo, 1895, Hrály dudy, 1917

**Starý dudák, bílá vrána, zabloudil až k Praze,
když tu spustil kozla svého nebylo mu blaze.**

**Kluci jako sršně za ním píšťalce se smáli,
a zkušený muzikanti na tu hudbu láli.**

**Dopálil se starý dudák zavřeštěl dudami,
přestal pískat — dupnul nohou, zaskřípal zubami.**

**Hej, vy páni, víte kdyby dudáka nebylo,
jestli by to hejno písni mezi vámi žilo?**

**Hej, ty písňe, zdaž pak nejsou setbou české země,
zdaž-li pak z nich nevyrostlo muzikantů plémě?**

**Slavíte-li půlstaletí hudby z mrtvých vstání,
vzpomeňte i na staršího dudáka, vy páni.**

**Ano hoši, nechte všeho posměchu a hněvu;
bez dudáka nebylo by dávno v Čechách zpěvu**

Josef Václav Frič: Dudák, 1861